

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	
1. Գործառնությունների բնույթը	10
2. Պատրաստման հիմունքներ	10
3. Նոր և վերանայված ստանդարտներ կամ մեկնաբանություններ	11
4. Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն	13
5. Չուտ տոկոսային եկամուտ և ծախս	29
6. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ վնաս	29
7. Այլ գործառնական եկամուտներ	29
8. Այլ գործառնական ծախսեր	30
9. Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում	30
10. Անձնակազմի գծով ծախսեր	30
11. Այլ վարչական ծախսեր	31
12. Շահութահարկի գծով ծախս	31
13. Դրամական միջոցներ	33
14. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	33
15. Հաճախորդներին տրված վարկեր	34
16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	42
17. Այլ ակտիվներ	43
18. Վարկեր և փոխառություններ	44
19. Այլ պարտավորություններ	45
20. Սեփական կապիտալ	45
21. Պայմանական պարտավորություններ	46
22. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	47
23. Իրական արժեքի չափումը	48
24. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում	50
25. Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն	50
26. Ռիսկի կառավարում	51
27. Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական հոսքերի համադրում	63
28. Կապիտալի համարժեքություն	64
29. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	65

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԵՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԵՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան:

Մենք հավատացած ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով: Խարդախության կամ սխալի արդյունքում առաջացող խեղաթյուրումները համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք՝ առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք սխալի կամ խարդախության հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքը հիմնավորելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները անբավարար են, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների ու գործարքների ճշմարիտ ներկայացումը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

25 մարտ 2026թ.

«ԲԻ-ԴԻ-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

Դավիթ Եղիզարյան, FCCA

Գործընկեր

Կահազն Սահակյան, FCCA

Suoptu

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծանոթ.	2025	2024
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	5	3,075,201	2,701,694
Տոկոսային ծախս	5	(778,076)	(649,206)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		2,297,125	2,052,488
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ վնաս	6	(1,913)	(29,495)
Այլ գործառնական եկամուտներ	7	52,326	38,614
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(59,949)	(57,629)
Գործառնական եկամուտ		2,287,589	2,003,978
Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում	9	227,499	208,318
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(1,085,218)	(967,746)
Այլ վարչական ծախսեր	11	(425,813)	(361,258)
Շահույթ մինչև հարկումը		1,004,057	883,292
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(188,656)	(167,877)
Տարվա շահույթ		815,401	715,415
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		815,401	715,415

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծանոթ.	2025	2024
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ	13	277,068	40,167
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	976,881	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	17,607,205	15,644,244
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	325,826	312,389
Հետաձգված հարկային ակտիվ	12	16,722	25,691
Այլ ակտիվներ	17	192,835	177,909
Ընդամենը՝ ակտիվներ		19,396,537	16,200,400
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	18	10,552,686	7,716,993
Շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորություն		119,954	112,588
Այլ պարտավորություններ	19	376,876	302,649
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		11,049,516	8,132,230
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	20	5,000,000	5,000,000
Լրացուցիչ կապիտալ		193,044	193,044
Գլխավոր պահուստ		312,459	253,753
Զբաղիված շահույթ		2,841,518	2,621,373
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		8,347,021	8,068,170
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		19,396,537	16,200,400

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2026թ. մարտի 25-ին:

Ալեքսանդր Տերյան
Տնօրեն

Ալեքսանդր Սահակյան
Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամ)

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2025թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,000,000	193,044	253,753	2,621,373	8,068,170
Տարվա շահույթ	-	-	-	815,401	815,401
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	815,401	815,401
Հատկացում պահուստին	-	-	58,706	(58,706)	-
Շահութաբաժինների բաշխում	-	-	-	(536,550)	(536,550)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	58,706	(595,256)	(536,550)
Հաշվեկշիռը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,000,000	193,044	312,459	2,841,518	8,347,021
Հաշվեկշիռը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,000,000	193,044	253,753	1,905,958	7,352,755
Տարվա շահույթ	-	-	-	715,415	715,415
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	715,415	715,415
Հաշվեկշիռը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,000,000	193,044	253,753	2,621,373	8,068,170

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամ)

	2025	2024
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված տոկոսներ	3,053,799	2,688,992
Վճարված տոկոսներ	(673,341)	(654,332)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից	1,314	404
Չուտ այլ ստացված եկամուտ (վճարված ծախսեր)	4,769	(19,015)
Աշխատակազմի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(1,328,675)	(1,175,878)
(Ավելացում) նվազում գործառնական ակտիվներում		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(1,002,597)	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,792,624)	(91,907)
Այլ ակտիվներ	(12,983)	(48,843)
Ավելացում (նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Այլ պարտավորություններ	(37,977)	(41,784)
Չուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից ստացված առանց շահութահարկի	(1,788,315)	657,637
Վճարված շահութահարկ	(172,321)	(127,993)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	(1,960,636)	529,644
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(45,715)	(78,806)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(45,715)	(78,806)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վճարված շահութաբաժիններ	(536,550)	-
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	12,903,464	12,361,125
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(10,068,394)	(12,991,878)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(104,168)	(94,491)
Ֆինանսավորման (գործունեության համար օգտագործված) գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	2,194,352	(725,244)
Դրամական միջոցների զուտ աճ (նվազում)	188,001	(274,406)
Դրամական միջոցներ տարվա սկզբի դրությամբ	40,167	290,630
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	48,900	23,943
Դրամական միջոցներ տարվա վերջի դրությամբ (ճանդագրություն 13)	277,068	40,167

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Գործառնությունների բնույթը

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնական գործունեությունը միկրո և միջին չափի վարկերի տրամադրումն է անհատների և անհատ ձեռնարկատերերին սպառողական և բիզնես նպատակների համար Հայաստանի Հանրապետությունում (ՀՀ):

2. Պատրաստման հիմունքներ

Ընդհանուր տեղեկատվություն, ՖՀՄՍ-ներին համապատասխանության հավաստում և անընդհատության ենթադրություն

«Կամուրջ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է «Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամ»-ի կողմից իր Հոգաբարձուների խորհրդի 2010թ. մարտի 22-ի որոշմամբ՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության կազմակերպչական կարգավիճակով: Ընկերությունը գրանցվել է 2010թ. ապրիլի 27-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 31 գրանցման համարով: Հիմնադրի Հոգաբարձուների խորհրդի 2012թ. հունվարի 30-ի որոշմամբ Ընկերությունը վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և մեկ մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, իսկ 16 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Կալենցի փող. 11:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքներով, քանի որ ղեկավարությունը կարծում է, որ Ընկերությունն ունի համապատասխան ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում անընդհատ գործունեություն իրականացնելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Ընկերության շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Գործարար միջավայր

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների և հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

2022 թվականի փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ:

Հակամարտությունը շարունակական ազդում է ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական ակտիվության վրա, այլև համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների հետևանքով աշխարհի շատ երկրներում ապրանքների գները բարձրացել են, ռեսուրսների մատակարարման միջև հաստատված կապերը խաթարվել են, ինֆլացիան նույնպես ազդում է գների վրա, և վերլուծաբանները նաև կանխատեսում են տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

ՀՀ տնտեսական միջավայրի վրա էական ազդեցություն ունի նաև Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, քանի որ Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի ՀՀ տեղի են ունենում դրամական միջոցների զգալի հոսքեր: Հետևաբար տարածաշրջանում պահպանվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը, սուր գնաճը և ՌԴ առջև ծառացած այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ՀՀ տնտեսության վրա:

Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է առկա համաշխարհային տուրբուլենտներին և կարողացել է տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ գրանցել ինչպես 2025, այնպես էլ 2024 թվականներին՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան վերաբաշխման և տրանսֆերտների զգալի աճի շնորհիվ: Նշված գործոնների համակցված ազդեցության արդյունքում 2025 թվականին արձանագրվել է ՀՆԱ-ի 7.2% աճ: Կառավարության 2021-2026 թվականների տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի զարգացնել արտահանման ուղղված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների ջանքերի միջոցով:

Այսպիսի գործարար միջավայրն էական ազդեցություն ունի Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա: Ընկերությունը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ Ընկերության գործունեության կայունությունն ապահովելու նպատակով, այդուհանդերձ, ելնելով իրադարձությունների զարգացման անկանխատեսելիությունից, Ղեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Ընկերության հետագա տարիների ֆինանսական վիճակի վրա:

Ներկայիս տնտեսական իրավիճակի հետագա հետևանքները և Կառավարության ձեռնարկվելիք միջոցառումները դժվար է կանխատեսել, և Ընկերության ղեկավարության ներկայիս ակնկալիքները և գնահատականները կարող են տարբերվել փաստացի արդյունքներից:

Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման ձևը

Ընկերությունը ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ըստ իրացվելիության՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվության համապատասխան հոդվածային տողի ակտիվների/պարտավորությունների մեծ մասը ստանալու/մարելու Ընկերության մտադրության և ակնկալվող կարողության վրա: Հաշվետու ամսաթվից (ընթացիկ) հետո 12 ամսվա և հաշվետու ամսաթվից (ոչ ընթացիկ) հետո ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում ակտիվների/պարտավորությունների ստացման կամ մարման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ում:

3. Նոր և վերանայված ստանդարտներ կամ մեկնաբանություններ

3.1. Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

ա) 2025թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություն)

2023 թվականի օգոստոսի 15-ին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակեց «Փոխանակելիության բացակայություն»-ը, որով փոփոխվեց ՀՀՄՍ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը» (Փոփոխություններ):

- Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը» (Փոփոխություն))

2023 թվականի օգոստոսի 15-ին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակեց «Փոխանակելիության բացակայություն»-ը, որով փոփոխվեց ՀՀՄՍ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը» (Փոփոխություններ): Փոփոխությունները պահանջում են գնահատել, թե երբ է արժույթը փոխանակելի այլ արժույթի հետ, և երբ՝ ոչ: Փոփոխությունների համաձայն կազմակերպությունը պետք է գնահատի սփոթ փոխարժեքը, եթե այն եզրակացնում է, որ արժույթը փոխանակելի չէ այլ արժույթի հետ:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվության վրա:

(բ) Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ, մեկնաբանությունները և փոփոխությունները

Կան մի շարք ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք թողարկվել են ՀՀՍՄԽ-ի կողմից և գործելու են ապագա հաշվետու ժամանակաշրջաններում, որոնք սակայն խումբը որոշել է վաղաժամ չընդունել:

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2026 թվականի հունվարի 1-ից սկսած տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

- Փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման մեջ (ՀՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») և ՀՀՄՍ 7-ի («Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ») փոփոխություններ)
- Բնությունից կախված էլեկտրաէներգիայի վերաբերյալ պայմանագրեր (ՀՀՄՍ 9-ի և ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ):

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2027 թվականի հունվարի 1-ից սկսած ժամանակաշրջանի համար:

ՀՀՄՍ 18 Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում

- «Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում» ՀՀՄՍ 18-ը փոխարինում է «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ՀՀՄՍ 1-ին և պարտադիր բնույթ է կրում 2027 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՀՀՄՍ 18-ը, որը հրապարակվել է ՀՀՄՍԽ-ի կողմից 2024 թվականի ապրիլի 9-ին, սահմանում է զգալի նոր պահանջներ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման համար՝ կենտրոնանալով հետևյալի վրա:
- Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունը, ներառյալ պահանջները պարտադիր ենթագումարների համար, որոնք պետք է ներկայացվեն: ՀՀՄՍ 18-ը ներկայացնում է պահանջներ եկամուտների և ծախսերի հոդվածների համար, որոնք պետք է դասակարգվեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հինգ կատեգորիաներից մեկում: Այս դասակարգման արդյունքում ներկայացվում են որոշակի ենթագումարներ, օրինակ՝ գործառնական կատեգորիայի բոլոր եկամուտների և ծախսերի հոդվածների հանրագումարը, ներառյալ «գործառնական շահույթի կամ վնասի» նոր պարտադիր ենթագումարը:
- Տեղեկատվության համախմբում և տարանջատում, ներառյալ ընդհանուր սկզբունքների ներդրումը, թե ինչպես պետք է տեղեկատվությունը համախմբվի և տարանջատվի ֆինանսական հաշվետվություններում:
- Ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչներին (MPM) առնչվող բացահայտումներ, որոնք ֆինանսական կատարողականի չափումներ են՝ հիմնված ՀՀՄՍ-ներով պահանջվող ընդհանուր կամ ենթաընդհանուր գումարի վրա համապատասխան ճշգրտումներով (օրինակ՝ «ճշգրտված շահույթ կամ վնաս»): Կազմակերպություններից կպահանջվի բացահայտել MPM-ն իրենց ֆինանսական հաշվետվություններում, ներառյալ MPM-ի համադրումը ՀՀՄՍ-ի ստանդարտներին համապատասխան հաշվարկված մոտակա ընդհանուր կամ ենթաընդհանուր գումարի հետ: ՀՀՄՍ 18-ի նպատակն է բարելավել ընկերությունների գործունեության արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների համեմատելիությունը և թափանցիկությունը: ՀՀՄՍ 18-ը նաև հանգեցրել է չնչին փոփոխություններին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

ՀՀՄՍ 19 Դուստր ընկերություններ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության. Բացահայտումներ

2024 թվականի մայիսի 9-ին ՀՀՄՍԽ-ը հրապարակեց ՀՀՄՍ 19-ը՝ «Դուստր ընկերություններ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության. բացահայտումներ»: Շահագրգիռ կողմերը դիմել էին ՀՀՄՍԽ՝ խնդրելով թույլատրել դուստր կազմակերպությանը, որը հաշվետու է իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ՀՀՄՍ կիրառող մայր կազմակերպության առջև, կիրառել ՀՀՄՍ-ներն իր սեփական ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտման նվազեցված պահանջներով: Ելնելով այս դիմումից՝

ՀՀՄՍԽ-ը իր հետազոտական պորտֆելում ավելացրեց մի նախագիծ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության դուստր ընկերությունների համար բացահայտման նվազեցված պահանջներ ապահովելու վերաբերյալ: Նախագիծն ավարտվեց ՀՀՄՍ 19-ի թողարկմամբ, որը համապատասխան դուստր ընկերություններին թույլ է տալիս կիրառել բացահայտման նվազեցված պահանջներ՝ միաժամանակ կիրառելով ճանաչման, չափման և ներկայացման պահանջները: Օրինակ, ՀՀՄՍ 19-ի համաձայն, կազմակերպությունը, որն ունի գործարքներ ՀՀՄՍ 2-ի /Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ/ շրջանակներում, չի կիրառի ՀՀՄՍ 2.44-52-ի բացահայտման պահանջները, որոնք շատ ընդարձակ են: Փոխարենը, կազմակերպությունը պետք է բացահայտի միայն ՀՀՄՍ 19-ի 31-34-րդ պարագրաֆների տեղեկատվությունը, որը ներառում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման պայմանավորվածությունների նկարագրությունը, բաժնետոմսերի օպցիոնների չափը և իրագործման միջին կշռված արժեքները, կազմակերպության՝ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքների իրական արժեքը չափելու կարգը, ինչպես նաև ՀՀՄՍ 2-ի շրջանակներում գործարքների վերաբերյալ այլ ընդհանուր տեղեկությունները:

Բացահայտման պահանջների կրճատման աստիճանը պատկերացնելու համար պետք է նշել, որ ՀՀՄՍ 2-ի՝ բացահայտման պահանջներին վերաբերող հատվածը ներկայումս պարունակում է 991 բառ, մինչդեռ ՀՀՄՍ 19-ը պարունակում է ընդամենը 250 բառ՝ կապված ՀՀՄՍ 2-ի համաձայն տեղեկատվության բացահայտման հետ: ՀՀՄՍ 19-ի պահանջներին համապատասխանելու չափանիշները հետևյալն են.

Կազմակերպությունը դուստր ընկերություն է հանդիսանում (ինչպես սահմանված է ՀՀՄՍ 10-ի /Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ/ Հավելված Ա-ում),

Կազմակերպությունը չունի հանրային հաշվետվողականություն, և

Կազմակերպությունն ունի վերջնական կամ միջանկյալ մայր ընկերություն, որը իրապարակում է հանրային օգտագործման համար հասանելի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք համապատասխանում են ՀՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին: Կազմակերպությունն ունի հանրային հաշվետվողականություն, եթե.

Նրա պարտքային կամ բաժնային գործիքները շրջանառվում են բաց շուկայում, կամ այն գտնվում է բաց շուկայում շրջանառելու համար այդպիսի գործիքներ թողարկելու գործընթացում, կամ

այն ֆիդուցիար պարտականությունների շրջանակում պահում է ակտիվներ արտաքին կողմերի լայն խմբերի համար՝ որպես իր հիմնական գործունեություններից մեկը:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս նոր հաշվապահական ստանդարտների և փոփոխությունների ազդեցությունը: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ փոփոխությունները Էական ազդեցություն կունենան իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ ՀՀՄՍԽ-ի կողմից թողարկված այլ ստանդարտներ, որոնք դեռ կիրառության մեջ չեն մտել, Էական ազդեցություն կունենան Ընկերության վրա:

4. Հաշվապահական հաշվառման Էական քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1. Պատրաստման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով: Ֆինանսական գործիքները ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա գեղչված արժեքով, ինչպես նաև իրական արժեքով:

4.2. Կլիմային առնչվող հարցեր

Ընկերությունը և նրա հաճախորդները ապագայում կարող են բախվել կլիմայի հետ կապված զգալի ռիսկերի: Այս ռիսկերը ներառում են ֆինանսական կորստի սպառնալիքը և անբարենպաստ ոչ ֆինանսական

ազդեցությունները, որոնք ներառում են կլիմայի փոփոխության քաղաքական, տնտեսական և բնապահպանական արձագանքները: Կլիմայական ռիսկերի հիմնական աղբյուրները սահմանվել են որպես ֆիզիկական և անցումային ռիսկեր:

Ֆիզիկական ռիսկերն առաջանում են եղանակային կտրուկ իրադարձությունների հետևանքով, ինչպիսիք են փոթորիկները, ջրհեղեղները և անտառային հրդեհները, ինչպես նաև կլիմայական պայմանների երկարաժամկետ փոփոխությունները, ինչպիսիք են կայուն բարձր ջերմաստիճանը, ջերմային ալիքները և երաշտը:

Անցումային ռիսկերը կարող են առաջանալ գրոյական արտանետումներով տնտեսության անցնելու հետևանքով, ինչպիսիք են օրենքների և կանոնակարգերի փոփոխությունները, դատավարությունները, որոնք կապված են չեզոքացման կամ հարմարվելու ճախողման հետ, և որոշակի ապրանքների, արտադրանքների և ծառայությունների առաջարկի և պահանջարկի փոփոխությունների հետևանքով՝ կապված սպառողների վարքագծի և ներդրողների պահանջարկի փոփոխության հետ:

Այս ռիսկերը ստանում են աճող կարգավորիչ, քաղաքական և հասարակական վերահսկողություն ինչպես երկրի ներսում, այնպես էլ միջազգային մակարդակով: Թեև որոշ ֆիզիկական ռիսկեր կարող են կանխատեսելի լինել, կան զգալի անորոշություններ դրանց դոսևորման չափի և ժամանակի վերաբերյալ: Անցումային ռիսկերի առումով անորոշությունը պահպանվում է առաջիկա կարգավորող և քաղաքական փոփոխությունների, սպառողների պահանջարկի և մատակարարման շղթաների փոփոխությունների հետ կապված:

4.3. Արտաթույլ

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (ՀՀ դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել կիրառելի է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: ՀՀ դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

Արտաթույլով գործարքներ

Արտաթույլով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտաթույլով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը և ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտաթույլային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)» հոդվածում: Արտաթույլով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտաթույլային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտաթույլային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)» հոդվածի «արտաթույլի փոխարկումից զուտ օգուտ (վնաս)» տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվություններին պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2025	2024
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	381.36	396.56
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	449.01	413.89

4.4. Եկամտի և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Ընկերությունը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (գ)-ում:

Այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին:

4.5. Ծախուրհարկ

Ծախուրհարկի գծով հաշվետու տարվա ծախուրհարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծախուրհարկը ճանաչվում է ծախուրհարկ կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող ծախուրհարկ կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի խախտման ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող ծախուրհարկ վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա ծախուրհարկ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն

հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.6. Ֆինանսական գործիքներ

ա) Ծանաչում և սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Ընկերության՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափում է իր իրական արժեքով՝ գումարած կամ հանած, երբ դա «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

բ) Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է՝

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Ընկերության ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Ընկերությունը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Ընկերությունը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Ընկերությունը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Ընկերության պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ) և

- հատկանիշներ, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Ընկերությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը՝ Ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով:

- գ) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տե՛ս նաև Ծանոթագրություն 4.6 (դ) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ վնասի տարբերությունը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Ընկերության կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Գործարքներում, որոնցում Ընկերությունը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

- դ) Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը Էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը Էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տե՛ս նաև Ծանոթագրություն 4.6 (գ), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը Էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (գ)), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ Էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

ե) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Ընկերության առևտրային գործունեության ընթացքում:

զ) Արժեզրկում

Ընկերությունը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») ամորտիզացված արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների նկատմամբ:

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Ընկերությունը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Ընկերությունը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը Էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի

ընթացքում առաջացած պարտազանցման ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է Ծանոթագրություն 26.1.2-ում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Ընկերությունը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության, պարտազանցման պահին պարտքի գումարի, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարի գեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն (PD): Այն որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD): Այն ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրկված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD): Այն արտահայտում է կորստի գնահատված գումարն, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը մանրամասն բացահայտվում են Ծանոթագրություն 26.1.2-ում:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ Ծանոթագրություն 4.6 (գ)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ գեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Շնկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Շնկերության կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Շնկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում,
- փոխառության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Փոխառության հանձնառությունների չօգտագործված մասի գծով ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Շնկերությունը գնահատում է փոխառության հանձնառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - Երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Շնկերությունը չի կարող նույնականացնել փոխառության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Շնկերությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Ընկերությունը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրս գրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Ընկերության պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.6.1. Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են կանխիկ դրամից և բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6.2. Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7. Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կամ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կամ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,

Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում**Ընկերությունը որպես վարձակալ**

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք գեղջելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ Էուլայան հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնք իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ Էուլայան հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

4.8. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարի)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-7	100-14.3
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20.0
Կապիտալ ներդրումներ վարձակալած հիմնական միջոցներում	2-10	50.0-10.0
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20.0

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.9. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարիների ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Ընկերությունը անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներ չունի:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.10. Բռնագանձված ակտիվներ

Ընկերության քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների

համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Ընկերության քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.11. Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման միջև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

4.12. Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ բանկերի, միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների վարկերը և փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.13. Փոխատվության հանձնառություններ

Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

Փոխափոխության հանձնառությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.14. Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Լրացուցիչ կապիտալ

Լրացուցիչ կապիտալը՝ Ընկերության բաժնետիրոջ կողմից տրամադրված շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառության սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և անվանական արժեքի տարբերությունն է:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

4.15. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ղեկավարության կատարած նշանակալի դատողություններ և գնահատման անորոշություն

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

4.15.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված կարևոր դատողություններ

Ստորև ներկայացված են ղեկավարության՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունները, որոնք ամենաեական ազդեցությունն ունեն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

Ընկերությունը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակում ակտիվները պահվում են, ինչպես նաև գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես Ծանոթագրություն 4.6 (բ)):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկմանը վերաբերող չափանիշների սահմանում

Ընկերությունը սահմանում է չափանիշներ որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրությունը և հաստատումը:

4.15.2. Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն**Իրական արժեքի չափումը**

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է ձեռք բերվել անհատական գործարքների դեպքում (տես Ծանոթագրություն 23):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը նմանատիպ ակտիվների օգտագործման փորձի հիման վրա դատողության արդյունք է: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման օպցիոններ

Երբ Ընկերությունն ունի վարձակալության երկարաձգման օպցիոն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման օպցիոնը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես Ծանոթագրություն 22):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը (տես Ծանոթագրություն 26.1.2), ինչպես նաև վերականգնվող

դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես Ծանոթագրություն 4.6 (զ)):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ Ծանոթագրություն 21:

5. Չուտ տոկոսային եկամուտ և ծախս

	2025	2024
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,064,220	2,699,885
Դրամական միջոցներ	10,981	1,809
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	3,075,201	2,701,694
Վարկեր և փոխառություններ	(764,874)	(633,788)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(13,202)	(15,418)
Ընդամենը տոկոսային ծախս	(778,076)	(649,206)
Ընդամենը զուտ տոկոսային եկամուտ	2,297,125	2,052,488

6. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ վնաս

	2025	2024
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ	3,475	404
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից զուտ վնաս	(5,388)	(29,899)
Ընդամենը արտարժույթային գործառնություններից զուտ վնաս	(1,913)	(29,495)

7. Այլ գործառնական եկամուտներ

	2025	2024
Եկամուտներ դատական ծախսերի հատուցումից	24,997	10,410
Միջնորդավճարներ արտարժույթային գործարքներից	20,536	24,622
Եկամուտներ ապահովագրական գործակալի ծառայություններից	3,276	2,453
Չուտ եկամուտ բռնագանձված գույքի օտարումից	1,262	-
Այլ եկամուտներ	2,255	1,129
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	52,326	38,614

8. Այլ գործառնական ծախսեր

	2025	2024
Վարկային գործառնությունների սպասարկման ծախսեր	47,188	45,724
Վճարահաշվարկային ծառայությունների գծով ծախսեր	11,555	10,361
Այլ գործառնական ծախս	1,206	1,544
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	59,949	57,629

9. Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում

	2025				
	Ծանոթ.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	(2,982)	5,169	(255,033)	(252,846)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	16,531	-	-	16,531
Այլ ակտիվներ	17	(1,184)	-	-	(1,184)
Տրամադրված երաշխավորություն		10,000	-	-	10,000
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս (ծախսի հակադարձում)		22,365	5,169	(255,033)	(227,499)

	2024				
	Ծանոթ.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	(9,124)	19,675	(216,895)	(206,344)
Այլ ակտիվներ	17	(1,974)	-	-	(1,974)
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս (ծախսի հակադարձում)		(11,098)	19,675	(216,895)	(208,318)

10. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2025	2024
Աշխատակիցների հատուցումներ, ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	1,062,603	943,633
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	22,615	24,113
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	1,085,218	967,746

11. Այլ վարչական ծախսեր

	2025	2024
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	157,774	135,697
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	60,946	49,720
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	41,027	18,000
Անվտանգության գծով ծախսեր	36,799	36,889
Կոմունալ և գրասենյակային ծախսեր	29,570	30,280
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	24,709	25,645
Դատական ծախսեր	20,917	9,228
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	11,281	11,728
Գովազդի ծախսեր	10,013	6,048
Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով ծախսեր	8,814	9,498
Գործուղման ծախսեր	7,451	9,669
Տրանսպորտային ծախսեր	2,455	4,425
Փոքրածեղ ակտիվների վարձակալության ծախսեր	1,886	1,333
Բարեգործական ծախսեր	-	3,304
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	-	2,703
Այլ ծախսեր	12,171	7,091
Ընդամենը այլ ծախսեր	425,813	361,258

12. Շահութահարկի գծով ծախս

	2025	2024
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	179,687	160,954
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	1,226
Հետաձգված հարկ	8,969	5,697
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	188,656	167,877

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2024թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

	2025	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2024	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,004,057	-	883,292	-
Շահութահարկ	180,730	18	158,993	18
Չնվազեցվող ծախսեր	4,165	-	1,047	-
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	970	1	5,382	1
Հաշմանդամ աշխատակիցների գծով արտոնություն	(1,291)	-	(937)	-
Վարկերի զիջում	4,082	-	2,166	-
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	-	1,226	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	188,656	19	167,877	19

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ՝

	2025				
	2024	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտա- վորություն
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,187	1,187	1,187	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,589	(6,033)	(1,444)	-	(1,444)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(22,646)	(4,852)	(27,498)	-	(27,498)
Այլ ակտիվներ	(192)	(358)	(550)	-	(550)
Վարկեր և փոխառություններ	381	(2,193)	(1,812)	-	(1,812)
Այլ պարտավորություններ	21,742	1,217	22,959	22,959	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	21,817	2,063	23,880	23,880	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	25,691	(8,969)	16,722	48,026	(31,304)

	2024				
	2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Չուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտա- վորություն
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10,795	(6,206)	4,589	4,589	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(23,825)	1,179	(22,646)	-	(22,646)
Այլ ակտիվներ	(623)	431	(192)	-	(192)
Վարկեր և փոխառություններ	(1,117)	1,498	381	381	-
Այլ պարտավորություններ	21,045	697	21,742	21,742	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	25,113	(3,296)	21,817	21,817	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	31,388	(5,697)	25,691	48,529	(22,838)

13. Դրամական միջոցներ

	2025	2024
Բանկային հաշիվներ	258,970	36,092
Կանխիկ դրամական միջոցներ	18,098	4,075
Ընդամենը դրամական միջոցներ	277,068	40,167

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել բանկային հաշիվներ (ինչպես նաև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), որոնց մնացորդները գերազանցել են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերը հանդիսանում են այլ բանկերից ստացված վարկերի ապահովություն (2024թ.-ին՝ նույնպես) (տես Ծանոթագրություն 18):

Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները մոտ են գրոյական արժեքի, այդ իսկ պատճառով չեն բացահայտվում:

14. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2025	2024
Ավանդներ բանկերում	993,412	-
Արժեզրկումից պահուստներ	(16,531)	-
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	976,881	-

Ավանդները տեղաբաշխված են երկու բանկում, կարճաժամկետ ավանդների մարման ժամկետները վերանայվում և երկարաձգվում են:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև.

	2025	2024
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	16,531	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,531	-

15. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2025			2024		
	Ակնկալվող Համախառն պարտքային հաշվե-կորուստների կշռային արժեք		Հաշվե- կշռային արժեք		Պարտքային հաշվե-կորուստների գծով պահուստ	
Գյուղատնտեսական վարկեր	5,294,808	(112,576)	5,182,232	4,432,306	(123,380)	4,308,926
Բիզնես վարկեր	2,170,179	(60,457)	2,109,722	1,397,659	(86,569)	1,311,090
Հիփոթեքային վարկեր	5,038,569	(29,652)	5,008,917	5,142,454	(63,265)	5,079,189
Սպառողական վարկեր	3,198,658	(225,761)	2,972,897	3,071,697	(185,758)	2,885,939
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	2,397,858	(64,421)	2,333,437	2,117,267	(58,167)	2,059,100
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	18,100,072	(492,867)	17,607,205	16,161,383	(517,139)	15,644,244

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել այնպիսի վարկառուներ կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (ինչպես նաև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), որոնց մնացորդները գերազանցել են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը:

Գյուղատնտեսական, բիզնես, հիփոթեքային, սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2025			
Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,301,706	77,965	52,635	4,432,306
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	4,726,228	30,382	5,379	4,761,989
Մարված ակտիվներ	(3,794,526)	(39,879)	(355,309)	(4,189,714)
փոխանցում Փուլ 1	30,227	(26,335)	(3,892)	-
փոխանցում Փուլ 2	(68,711)	81,242	(12,531)	-
փոխանցում Փուլ 3	(39,252)	(19,761)	59,013	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	26,814	(34,195)	(12,955)	(20,336)
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	310,563	310,563
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,182,486	69,419	42,903	5,294,808

	2025			
Բիզնես վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,294,856	29,681	73,122	1,397,659
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,438,691	12,000	5,800	2,456,491
Մարված ակտիվներ	(1,562,975)	(19,245)	(20,822)	(1,603,042)
փոխանցում Փուլ 1	311	(311)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(8,479)	10,026	(1,547)	-
փոխանցում Փուլ 3	(8,489)	(18,570)	27,059	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(31,058)	5,647	1,120	(24,291)
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(56,638)	(56,638)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,122,857	19,228	28,094	2,170,179

	2025			
Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	5,049,081	70,911	22,462	5,142,454
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	779,188	-	-	779,188
Մարված ակտիվներ	(857,554)	(8,044)	(15,366)	(880,964)
փոխանցում Փուլ 1	8,606	(8,606)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(1,274)	1,274	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,343)	-	1,343	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	986	887	(393)	1,480
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(3,589)	(3,589)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,977,690	56,422	4,457	5,038,569

	2025			
Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,890,293	98,048	83,356	3,071,697
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,413,012	33,305	40,706	2,487,023
Մարված ակտիվներ	(2,154,780)	(113,160)	(78,329)	(2,346,269)
փոխանցում Փուլ 1	24,328	(24,328)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(112,231)	135,692	(23,461)	-
փոխանցում Փուլ 3	(104,384)	(27,178)	131,562	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	944	7,798	5,846	14,588
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(28,381)	(28,381)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,957,182	110,177	131,299	3,198,658

	2025			
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,099,367	15,155	2,745	2,117,267
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,071,630	10,000	-	1,081,630
Մարված ակտիվներ	(784,226)	(10,588)	(10,792)	(805,606)
փոխանցում Փուլ 1	-	-	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(14,461)	16,187	(1,726)	-
փոխանցում Փուլ 3	-	(3,830)	3,830	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(2,609)	981	(424)	(2,052)
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	6,619	6,619
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,369,701	27,905	252	2,397,858

	2024			
Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,635,122	73,026	93,587	4,801,735
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	3,054,250	17,240	7,920	3,079,410
Մարված ակտիվներ	(3,304,841)	(62,712)	(349,206)	(3,716,759)
փոխանցում Փուլ 1	1,931	(1,931)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(49,232)	49,643	(411)	-
փոխանցում Փուլ 3	(48,613)	(5,627)	54,240	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	13,089	8,326	(14,047)	7,368
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	260,552	260,552
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,301,706	77,965	52,635	4,432,306

	2024			
Բիզնես վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,905,711	43,017	982	1,949,710
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	677,039	400	1,970	679,409
Մարված ակտիվներ	(1,193,094)	(20,061)	(23,250)	(1,236,405)
փոխանցում Փուլ 1	1,221	(1,221)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(7,135)	7,135	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(112,019)	(256)	112,275	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	23,133	667	4,044	27,844
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(22,899)	(22,899)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,294,856	29,681	73,122	1,397,659

	2024			
Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,961,190	68,511	4,229	5,033,930
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	744,100	-	-	744,100
Մարված ակտիվներ	(633,504)	(6,052)	(3,847)	(643,403)
փոխանցում Փուլ 2	(8,433)	8,433	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(31,651)	-	31,651	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	17,379	19	790	18,188
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(10,361)	(10,361)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,049,081	70,911	22,462	5,142,454

	2024			
Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,576,033	108,235	58,044	2,742,312
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,458,920	29,100	17,600	2,505,620
Մարված ակտիվներ	(2,055,112)	(77,140)	(43,127)	(2,175,379)
փոխանցում Փուլ 1	19,753	(19,076)	(677)	-
փոխանցում Փուլ 2	(67,606)	69,145	(1,539)	-
փոխանցում Փուլ 3	(69,469)	(18,461)	87,930	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	27,774	6,245	(18,996)	15,023
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(15,879)	(15,879)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,890,293	98,048	83,356	3,071,697

	2024			
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,331,254	14,413	1,364	1,347,031
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,200,535	4,000	3,200	1,207,735
Մարված ակտիվներ	(430,500)	(10,374)	(43,042)	(483,916)
փոխանցում Փուլ 1	2,974	(2,974)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(8,281)	8,281	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,921)	-	1,921	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	5,305	1,810	8,578	15,693
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	30,724	30,724
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,099,366	15,156	2,745	2,117,267

Գյուղատնտեսական, բիզնես, հիփոթեքային, սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2025			
Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	54,948	30,480	37,952	123,380
փոխանցում Փուլ 1	12,196	(9,722)	(2,474)	-
փոխանցում Փուլ 2	(1,130)	10,383	(9,253)	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,327)	(9,036)	10,363	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(45,397)	(6,347)	(320,473)	(372,217)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	39,869	7,721	3,260	50,850
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	310,563	310,563
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	59,159	23,479	29,938	112,576

	2025			
Բիզնես վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	25,421	10,678	50,470	86,569
փոխանցում Փուլ 1	35	(35)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(156)	1,302	(1,146)	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,913)	(6,901)	8,814	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(15,563)	(1,765)	13,389	(3,939)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	25,802	4,544	4,119	34,465
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(56,638)	(56,638)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,626	7,823	19,008	60,457

	2025			
Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	10,102	34,333	18,830	63,265
փոխանցում Փուլ 1	4,165	(4,165)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(3)	3	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(3)	-	3	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(8,041)	(10,671)	(12,243)	(30,955)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	788	-	143	931
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(3,589)	(3,589)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,008	19,500	3,144	29,652

	2025			
Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	73,995	44,452	67,311	185,758
փոխանցում Փուլ 1	10,490	(10,490)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(5,114)	24,258	(19,144)	-
փոխանցում Փուլ 3	(4,507)	(13,621)	18,128	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(43,055)	(8,533)	33,647	(17,941)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	39,995	14,246	32,084	86,325
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(28,381)	(28,381)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	71,804	50,312	103,645	225,761

	2025			
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	49,672	6,629	1,866	58,167
փոխանցում Փուլ 1	-	-	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(342)	1,515	(1,173)	-
փոխանցում Փուլ 3	-	(1,802)	1,802	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(14,690)	1,578	(8,959)	(22,071)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	17,310	4,396	-	21,706
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	6,619	6,619
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	51,950	12,316	155	64,421

	2024			
Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	72,110	30,219	81,416	183,745
փոխանցում Փուլ 1	779	(779)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(899)	1,135	(236)	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,575)	(2,853)	4,428	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(44,418)	(3,049)	(311,733)	(359,200)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	28,951	5,807	3,525	38,283
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	260,552	260,552
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	54,948	30,480	37,952	123,380

	2024			
Բիզնես վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	32,940	14,854	704	48,498
փոխանցում Փուլ 1	429	(429)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(117)	117	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(1,046)	(1,144)	2,190	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(18,378)	(2,720)	70,008	48,910
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	11,169	-	891	12,060
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(22,899)	(22,899)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,997	10,678	50,894	86,569

	2024			
Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	6,857	25,879	2,819	35,555
փոխանցում Փուլ 2	(12)	12	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(26)	-	26	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	2,362	8,442	26,346	37,150
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	921	-	-	921
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(10,361)	(10,361)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,102	34,333	18,830	63,265

	2024			
Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	73,269	51,026	46,893	171,188
փոխանցում Փուլ 1	10,542	(9,997)	(545)	-
փոխանցում Փուլ 2	(2,181)	3,302	(1,121)	-
փոխանցում Փուլ 3	(4,269)	(9,607)	13,876	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(45,266)	(3,076)	8,730	(39,612)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	41,900	12,804	15,357	70,061
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	(15,879)	(15,879)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	73,995	44,452	67,311	185,758

Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	2024			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	34,962	6,287	1,111	42,360
փոխանցում Փուլ 1	1,339	(1,339)	-	-
փոխանցում Փուլ 2	(214)	214	-	-
փոխանցում Փուլ 3	(50)	-	50	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(12,514)	(139)	(30,712)	(43,365)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	26,149	1,606	693	28,448
Չուտ (դուրսգրում) վերականգնում	-	-	30,724	30,724
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	49,672	6,629	1,866	58,167

Վարկերն ամբողջությամբ տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում: Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

	2025	2024
Հիփոթեքային	5,038,569	5,142,454
Սպառողական	3,198,658	3,071,697
Բուսաբուծություն	2,728,862	1,970,885
Անասնապահություն	2,509,536	2,291,950
Բնակարանային պայմանների բարելավում	2,397,858	2,117,267
Առևտուր	381,429	297,049
Արդյունաբերություն	249,089	808,255
Այլ գյուղատնտեսություն	56,411	169,471
Այլ	1,539,660	292,355
	18,100,072	16,161,383
Պարտքային կորուստների պահուստ	(492,867)	(517,139)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	17,607,205	15,644,244

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 73,724 հազար ՀՀ դրամ գումարով թվով 19 վարկերի (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 106,124 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով թվով 54 վարկերի) պահանջի իրավունքը հանդիսանում է ապահովություն պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների դիմաց (տես Ծանոթագրություն 18):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,273,855 հազար ՀՀ դրամ (2024թ.՝ 3,724,856 հազար ՀՀ դրամ) համախառն գումարով հաճախորդներին տրված վարկերի ստացման պահանջի իրավունքը հանդիսանում է վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ստացված 5,185,104 հազար ՀՀ դրամ վարկերի ապահովություն (2024թ.՝ 4,045,590 հազար ՀՀ դրամ):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի գնահատված իրական արժեքը բացահայտված է Ծանոթագրություն 23-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 26-ում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է Ծանոթագրություն 22-ում:

16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Համա- կարգիչներ և կապի սարքավոր- ումներ	Փոխա- դրամիջոց- ներ	Գրասեն- յակային գույք և սարքա- վորում	Ոչ նյու- թական ակտիվ- ներ	Օգտագործ- ման իրա- վունքի ձևով ակտիվներ (հողեր և շենքեր)	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	40,691	380,837	111,260	192,491	91,792	632,561	1,449,632
Ավելացում	-	4,266	-	250	74,290	-	78,806
Վերաչափում	-	-	-	-	-	76,178	76,178
Օտարում	(7,536)	-	-	-	-	-	(7,536)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,155	385,103	111,260	192,741	166,082	708,739	1,597,080
Ավելացում	-	4,500	20,000	2,535	18,680	-	45,715
Վերաչափում	-	9,284	-	(142)	(12,720)	125,496	121,918
Օտարում	-	-	-	-	-	(107,014)	(107,014)
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,155	398,887	131,260	195,134	172,042	727,221	1,657,699
Կուտակված մաշվածություն							
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,183	295,543	97,390	183,491	41,253	515,967	1,153,827
Տարվա ծախս	2,770	24,438	2,212	2,951	12,914	90,412	135,697
Օտարում	(4,833)	-	-	-	-	-	(4,833)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,120	319,981	99,602	186,442	54,167	606,379	1,284,691
Տարվա ծախս	2,911	24,093	4,912	3,024	19,591	103,243	157,774
Վերաչափում	-	7,544	-	(142)	(10,980)	-	(3,578)
Օտարում	-	-	-	-	-	(107,014)	(107,014)
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,031	351,618	104,514	189,324	62,778	602,608	1,331,873
Հաշվեկշիռային արժեք							
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,035	65,122	11,658	6,299	111,915	102,360	312,389
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,124	47,269	26,746	5,810	109,264	124,613	325,826

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 521,921 հազար ՀՀ դրամ (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 509,388 հազար ՀՀ դրամ):

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունը ներկայացնում է այլ պարտավորություններ հոդվածում (տե՛ս Ծանոթագրություն 19):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2025թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ ձեռք բերելու մասով (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

17. Այլ ակտիվներ

	2025	2024
Վճարահաշվարկային համակարգերից ստացվելիք գումարներ	14,087	21,906
ՀՀ կառավարությունից ստացվելիք գումարներ սուբսիդավորվող վարկերի գծով	5,753	11,931
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	130	8,275
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,970	42,112
Բռնագանձված ակտիվներ	143,425	106,219
Կանխավճարներ	13,784	15,739
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	9,212	8,640
Արագամաշ առարկաներ	3,960	5,098
Կանխավճարներ հարկերի գծով	2,484	101
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	172,865	135,797
Ընդամենը այլ ակտիվներ	192,835	177,909

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

	2025	2024
	Փոփ 1	Փոփ 1
Անկախվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(1,184)	(1,974)
Չուտ վերականգնում	1,184	1,974
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-

Ընկերության կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

	2025	2024
Անշարժ գույք	143,425	106,219
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	143,425	106,219

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Ընկերության քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Ընկերությունը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

18. Վարկեր և փոխառություններ

	2025	2024
Վարկեր վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից	5,185,104	4,045,590
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	3,139,544	423,655
Վարկեր և օվերդրաֆտներ ՀՀ բանկերից	1,038,489	1,696,160
Փոխառություններ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից	941,387	931,266
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	248,162	620,322
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	10,552,686	7,716,993

Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի 5 վարկատուներից ստացված վարկեր և փոխառություններ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը (2024թ-ին՝ 3 վարկատու): 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 8,479,301 հազար ՀՀ դրամ (2024թ-ին՝ 5,075,644 հազար ՀՀ դրամ):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերից ստացված վարկերն ապահովված են բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերով (տես Ծանոթագրություն 13):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ներգրավված փոխառություններն ապահովված են 73,724 հազար ՀՀ դրամ գումարով վարկերի պահանջի իրավունքի գրավով (2024թ.՝ 106,124 հազար ՀՀ դրամ) (տես Ծանոթագրություն 15):

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերն ապահովված են 3,273,855 հազար ՀՀ դրամ համախառն գումարով վարկերի պահանջի իրավունքով (2024թ.՝ 3,724,856 հազար ՀՀ դրամ) (տես Ծանոթագրություն 15):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարման դեպքեր կամ պայմանագրային պարտավորությունների այլ խախտումներ (2024թ.՝ նույնպես):

19. Այլ պարտավորություններ

	2025	2024
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	142,534	121,206
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	127,567	122,644
Կրեդիտորական պարտքեր	25,273	15,681
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	10,000	-
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	305,374	259,531
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	32,522	24,503
Ստացված կանխավճարներ	14,260	15,627
Այլ	24,720	2,988
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	71,502	43,118
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	376,876	302,649

19.1. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների (տես Ծանոթագրություն 0)՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես Ծանոթագրություն 16):

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

	2025	2024
Հունվարի 1-ի դրությամբ	121,206	139,519
Ավելացում	-	-
Վերաչափում	125,496	76,178
Տոկոսի կուտակում	13,202	15,418
Վճարումներ	(117,370)	(109,909)
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	142,534	121,206

2025թ. ՖԶՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 10.5-13.2% (2024թ.՝ 10.5-12.9):

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով չգեղջված պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է Ծանոթագրություն 26.3-ում:

20. Սեփական կապիտալ

2025 և 2024թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 5,000,000 հազ. դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության,

բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 20,000 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 250 հազար ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության միակ բաժնետեր է հանդիսանում «Աժոնս Ֆինոնս» փակ բաժնետիրական ընկերությունը:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

21. Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չեն կարող կիրառվել հավելյալ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե դեկլար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Դեկլարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը ներկայացվող դատական հայցերի առումով Ընկերության դեկլարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Ընկերությունն ունի շարժական գույքի ապահովագրություն: Զանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

22. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «Աժոնս Ֆինոնս» ՓԲ Ընկերությունը:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, փոխառությունները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտները և ծախսերը հետևյալն են.

	2025թ.		2024թ.	
	Դեկվար Բաժնետերեր և անձնակազմը և կապակցված կողմեր		Դեկվար Բաժնետերեր և անձնակազմը և կապակցված կողմեր	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	37,637	257,807	41,567	237,593
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	992,456	-	-	40,000
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(430,699)	(9,963)	(3,930)	(19,786)
Վերադասակարգում, կապակցվածության դադարեցում	(37,637)	(8,178)		
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	561,757	239,666	37,637	257,807
Պարտքային կորուստների պահուստ	(9,506)	(1,354)	(75)	(1,654)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	552,251	238,312	37,562	256,153
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ				
Մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	12,890	-	20,720	-
Մաշվածության ծախս	-	-	(7,830)	-
Վերադասակարգում, կապակցվածության դադարեցում	(12,890)			
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	-	-	12,890	-
Պարտավորություն տրամադրված երաշխավորության գծով				
	10,000	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	15,905	-	23,978	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	-	1,590	-
Տարվա ընթացքում վճարում	-	-	(9,663)	-
Վերադասակարգում, կապակցվածության դադարեցում	(15,905)			
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	15,905	-

	2025թ.		2024թ.	
	Բաժնետերեր և անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Ղեկավար և անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Ղեկավար և անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Փոքրարժեք վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	1,453	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	19,511	20,051	3,336	20,426
Պարտքային կորուստների գծով (ծախս) ծախսի հակադարձում	(9,506)	336	(18)	(647)
Տրամադրված երաշխավորության պարտքային կորուստների գծով ծախս	(10,000)	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսային ծախս	-	-	(2,151)	-
Փոքրարժեք վարձակալության գծով ծախսեր	-	-	(1,029)	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	2025	2024
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	261,160	143,167
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	261,160	143,167

Ընկերության հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից մինչև 18 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 7.5-ից 15% (2024թ.՝ 7.5-14%, վճարման են ենթակա 3-ից 18 տարիների ընթացքում):

23. Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

- Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

23.1. Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

	2025		
	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ			
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,077,163	15,077,163	17,607,205
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	10,182,405	10,182,405	10,552,686

	2024		
	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ			
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,695,013	12,695,013	15,644,244
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	7,630,496	7,630,496	7,716,993

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքների հետ:

Դեկավարությունը կարծում է, որ Ընկերությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների և այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները մոտ են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմնականում, պայմանավորված այդ գործիքների կարճաժամկետ մարման ժամկետներով:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի իրական արժեքները գնահատված են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքները կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից և տատանվում են 13.0% մինչև 34.2% տարեկան (2024թ. 16.0% մինչև 28.8% տարեկան):

Արժեգրված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի համար առաջարկվող դրույքաչափերը:

24. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

2025 և 2024թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի:

25. Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26.3-ում:

	2025						
	Մինչև 1 ամիս	1-12 ամիս	Ընդամենը մինչև 1 տարի	5 տարուց 1-5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	277,068	-	277,068	-	-	-	277,068
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	457,893	152,312	610,205	366,676	-	366,676	976,881
Հաճախորդներին տրված վարկեր	506,458	5,381,877	5,888,335	9,041,563	2,677,307	11,718,870	17,607,205
Այլ ակտիվներ	19,970	-	19,970	-	-	-	19,970
	1,261,389	5,534,189	6,795,578	9,408,239	2,677,307	12,085,546	18,881,124
Պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	135,091	2,007,454	2,142,545	7,301,776	1,108,365	8,410,141	10,552,686
Այլ պարտավորություններ (բացառությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների)	35,920	116,920	152,840	-	10,000	10,000	162,840
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	20,169	66,632	86,801	55,733	-	55,733	142,534
	191,180	2,191,006	2,382,186	7,357,509	1,118,365	8,475,874	10,858,060
Զուտ դիրք	1,070,209	3,343,183	4,413,392	2,050,730	1,558,942	3,609,672	8,023,064
Կուտակված ճեղքվածք	1,070,209	4,413,392		6,464,122	8,023,064		

	2024						
	Մինչև 1 ամիս	1-12 ամիս	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	40,167	-	40,167	-	-	-	40,167
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	425,711	4,880,520	5,306,231	7,667,938	2,670,075	10,338,013	15,644,244
Այլ ակտիվներ	42,112	-	42,112	-	-	-	42,112
	507,990	4,880,520	5,388,510	7,667,938	2,670,075	10,338,013	15,726,523
Պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	132,410	2,987,754	3,120,164	3,253,868	1,342,961	4,596,829	7,716,993
Այլ պարտավորություններ (բացառությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների)	15,681	122,644	138,325	-	-	-	138,325
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,584	61,289	69,873	51,333	-	51,333	121,206
	156,675	3,171,687	3,328,362	3,305,201	1,342,961	4,648,162	7,976,524
Զուտ դիրք	351,315	1,708,833	2,060,148	4,362,737	1,327,114	5,689,851	7,749,999
Կուտակված ճեղքվածք	351,315	2,060,148		6,422,885	7,749,999		

26. Ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումն Ընկերությունն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Ընկերության շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Ընկերության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Ընկերությունը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Ընկերության կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկման ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Ընկերության խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Ընկերության խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրեն

Տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի իրականացման և վերահսկման, ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Տնօրենը պատասխանատվություն է կրում նաև Ընկերության իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում վարկերի տրամադրման գործընթացում ռիսկերի կառավարման համար:

Ներքին աուդիտի բաժին

Ընկերության կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը Ընկերության խորհրդի կողմից հաստատված ստուգումների պլանին համապատասխան յուրաքանչյուր տարի վերստուգման է ենթարկվում Ընկերության Ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Ընկերության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ, որից հետո ներկայացվում Ընկերության խորհրդին և Բաժնետիրոջը:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումները

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Ընկերության գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա: Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Ընկերության քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

26.1. Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Ընկերությանն կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Ընկերության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Ընկերությունն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրման: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Ընկերության ղեկավարությանը:

26.1.1. Պարտքային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Ընկերության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ:

Ներքին վականիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 26.1.2-ում:

Ներքին վականիշներ

2025թ.

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ (առանց կանխիկ միջոցների)				
Բարձր	258,970	-	-	258,970
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	258,970	-	-	258,970
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	258,970	-	-	258,970
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Բարձր	993,412	-	-	993,412
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	993,412	-	-	993,412
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(16,531)	-	-	(16,531)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	976,881	-	-	976,881
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Բարձր	5,176,383	-	-	5,176,383
Ստանդարտ	6,103	30,619	-	36,722
Ոչ ստանդարտ	-	38,800	-	38,800
Չաշխատող	-	-	42,903	42,903
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	5,182,486	69,419	42,903	5,294,808
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(59,159)	(23,479)	(29,938)	(112,576)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	5,123,327	45,940	12,965	5,182,232
Բիզնես վարկեր				
Բարձր	2,121,773	-	-	2,121,773
Ստանդարտ	1,084	9,903	-	10,987
Ոչ ստանդարտ	-	9,325	-	9,325
Չաշխատող	-	-	28,094	28,094
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,122,857	19,228	28,094	2,170,179
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(33,626)	(7,823)	(19,008)	(60,457)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	2,089,231	11,405	9,086	2,109,722
Հիփոթեքային վարկեր				
Բարձր	4,977,690	-	-	4,977,690
Ստանդարտ	-	1,263	-	1,263
Ոչ ստանդարտ	-	55,159	-	55,159
Չաշխատող	-	-	4,457	4,457
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	4,977,690	56,422	4,457	5,038,569
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(7,008)	(19,500)	(3,144)	(29,652)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	4,970,682	36,922	1,313	5,008,917
Սպառողական վարկեր				
Բարձր	2,927,301	-	-	2,927,301
Ստանդարտ	29,881	43,316	-	73,197
Ոչ ստանդարտ	-	66,861	-	66,861
Չաշխատող	-	-	131,299	131,299

Ներքին վարկանիշներ	2025թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,957,182	110,177	131,299	3,198,658
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(71,804)	(50,312)	(103,645)	(225,761)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	2,885,378	59,865	27,654	2,972,897
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Բարձր	2,369,701	-	-	2,369,701
Ստանդարտ	-	9,957	-	9,957
Ոչ ստանդարտ	-	17,948	-	17,948
Չաշխատող	-	-	252	252
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,369,701	27,905	252	2,397,858
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(51,950)	(12,316)	(155)	(64,421)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	2,317,751	15,589	97	2,333,437
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Ստանդարտ	19,970	-	-	19,970
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	19,970	-	-	19,970
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	19,970	-	-	19,970

Ներքին վարկանիշներ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ (առանց կանխիկ միջոցների)				
Բարձր	36,092	-	-	36,092
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	36,092	-	-	36,092
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	36,092	-	-	36,092
Գյուղատնտեսական վարկեր				
Բարձր	4,293,665	-	-	4,293,665
Ստանդարտ	8,041	38,526	-	46,567
Ոչ ստանդարտ	-	39,439	-	39,439
Չաշխատող	-	-	52,635	52,635
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	4,301,706	77,965	52,635	4,432,306
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(54,948)	(30,480)	(37,952)	(123,380)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	4,246,758	47,485	14,683	4,308,926
Բիզնես վարկեր				
Բարձր	1,286,014	-	-	1,286,014
Ստանդարտ	8,842	2,717	-	11,559
Ոչ ստանդարտ	-	26,964	-	26,964
Չաշխատող	-	-	73,122	73,122
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,294,856	29,681	73,122	1,397,659
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(24,997)	(10,678)	(50,894)	(86,569)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	1,269,859	19,003	22,228	1,311,090
Հիփոթեքային վարկեր				

Ներքին վարկանիշներ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Բարձր	5,049,081	-	-	5,049,081
Ստանդարտ	-	8,172	-	8,172
Ոչ ստանդարտ	-	62,739	-	62,739
Չաշխատող	-	-	22,462	22,462
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	5,049,081	70,911	22,462	5,142,454
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(10,102)	(34,333)	(18,830)	(63,265)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	5,038,979	36,578	3,632	5,079,189
Սպառողական վարկեր				
Բարձր	2,867,010	-	-	2,867,010
Ստանդարտ	23,283	38,817	-	62,100
Ոչ ստանդարտ	-	59,231	-	59,231
Չաշխատող	-	-	83,356	83,356
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,890,293	98,048	83,356	3,071,697
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(73,995)	(44,452)	(67,311)	(185,758)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	2,816,298	53,596	16,045	2,885,939
Բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր				
Բարձր	2,099,366	-	-	2,099,366
Ստանդարտ	-	3,277	-	3,277
Ոչ ստանդարտ	-	11,879	-	11,879
Չաշխատող	-	-	2,745	2,745
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,099,366	15,156	2,745	2,117,267
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(49,672)	(6,629)	(1,866)	(58,167)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	2,049,694	8,527	879	2,059,100
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Ստանդարտ	42,112	-	-	42,112
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	42,112	-	-	42,112
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	42,112	-	-	42,112

26.1.2. Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Ընկերության՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես Ծանոթագրություն 4.6 (գ)):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Երբ Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղի է և հասանելի առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական, և թե՛ որակական տվյալները՝ հիմք ընդունելով Ընկերության նախկին փորձը:

Պարտքային ռիսկի էական աճի տեղի ունենալու հանգամանքը որոշելիս Ընկերությունը որպես չափանիշ կիրառում է Ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ վարկային պորտֆելի համար:

Պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի դասերը դիտարկվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկի ենթարկվող ժամկետային ավանդների և դրամական միջոցների հետ կապված պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքը որոշելիս: Վարկանիշ չունեցող կազմակերպությունների դեպքում Ընկերությունը վարկանիշները ճշգրտում է ըստ այն երկրի վարկանիշի, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում կազմակերպությունը:

Ժամկետանց օրերը դիտարկվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող անհատներին տրված վարկերի հետ կապված պարտազանցման հավանականության ժամանակային կառուցվածքը որոշելիս՝ միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելի շրջանակներում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են օգտագործելով վերջին 60 ամիսների տվյալները:

Պարտքային ռիսկի Էական աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի Էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո: Պարտքային ռիսկի աճի Էական լինելը որոշելիս հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը:

Որպես Էական աճի մասին վկայող սահմանափակիչ՝ Ընկերությունը դիտարկում է ակտիվի 30-օրյա ժամկետանցությունը՝ պայմանավորված պարտազանցման գնահատված հավանականության Էական աճով: Ժամկետանց օրերը որոշվում են օրերի հաշվարկի միջոցով՝ հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի Էական աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստը կրկին չափվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստի չափով: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում, ապացույցն առ այն, որ գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստը ճանաչելու չափանիշներն այլևս չեն բավարարվում, ներառում է փոփոխված պայմանագրային պայմանների համաձայն վճարումները ժամանակին կատարելու մասին տեղեկատվությունը:

Էական վատթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Ընկերության կողմից պարտքային ռիսկի Էական աճի որոշման չափանիշներից որևէ մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Ընկերությունը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված՝ ոչ ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները սահմանվում են որպես բարձր վարկանիշ ունեցող, մինչև 30 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ստանդարտ վարկանիշ ունեցող, ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ոչ ստանդարտ կամ ցածր և ավելի քան 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ չաշխատող վարկանիշ ունեցող) գործոններով, որոնք մատնանշում են պատազանցում տեղի ունենալու ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է հաճախորդներին տրված վարկեր միջին 12-ամսյա PD-ները ըստ յուրաքանչյուր վարկանիշի.

	Վարկանիշ	2025	2024թ
		12-ամսյա PD –ի միջակայք, %	12-ամսյա PD –ի միջակայք, %
Գյուղատնտեսական վարկեր	Բարձր	2.32-7.88	2.49-7.94
	Ստանդարտ	42.82-82.02	44.31-78.71
	Ոչ ստանդարտ	59.34-93.30	59.17-94.25
	Չաշխատող	100.00	100.00
Բիզնես վարկեր	Բարձր	3.55-6.64	3.81-4.38
	Ստանդարտ	30.35-85.05	29.37-84.50
	Ոչ ստանդարտ	69.95-92.45	75.62-90.81
	Չաշխատող	100.00	100.00
Հիփոթեքային վարկեր	Բարձր	0.23	0.27
	Ստանդարտ	55.36	65.50
	Ոչ ստանդարտ	49.91-56.10	64.71-65.83
	Չաշխատող	100.00	100.00
Սպառողական և բնակարանային պայմանների բարելավման վարկեր	Բարձր	3.81-6.64	4.17
	Ստանդարտ	44.47-76.88	45.80-77.39
	Ոչ ստանդարտ	55.70-91.15	55.36-91.65
	Չաշխատող	100.00	100.00

Խմբային գնահատում

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է խմբային հիմունքներով:

Երբ պարամետրի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են իրենց համար ռիսկի ընդհանուր բնութագրերի հիման վրա, որոնք ներառում են միայն գործիքի տեսակը:

Խմբերը ենթակա են կանոնավոր ուսումնասիրության, հավաստիանալու համար, որ առանձին խմբում ներառված ֆինանսական գործիքների պարտքային ռիսկի բնութագրերը նույնանման են:

Պարտագանցման սահմանում

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գտնվում է դեֆոլտում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառուն ամբողջությամբ կկատարի իր վարկային պարտավորությունները, եթե Ընկերությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Ընկերության նկատմամբ վարկառուի էական վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները մարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:
- Վարկառուի կողմից պարտականությունների չկատարումը գնահատելիս Ընկերությունը հաշվի է առնում՝
- որակական ցուցանիշները,
- քանակական ցուցանիշները և
- Ընկերության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ֆինանսական գործիքի գծով պարտականությունների չկատարման փաստը գնահատելիս ելակետային տվյալները և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Ընկերությունը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Ընկերությունը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ ապագային առնչվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Ընկերության՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4.6 (դ)-ում:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD)

Ընկերությունը գնահատում է կորուստը պարտազանցման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ նախորդ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Վնասը պարտազանցման ժամանակ հաշվարկվում է զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD)

Պարտազանցման դեպքում պարտքի գումար իրենից ներկայացնում է պարտքի գնահատված գումարը, որը կառաջանա, եթե վարկառուն չկատարի իր պարտականությունները: Ընկերությունը հաշվարկում է այս գումարը հաշվի առնելով պարտազանցման դեպքում պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտազանցման դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար է հանդիսանում համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

Վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գնահատման զգայունություն

Վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա: Օրինակ, ստորև ներկայացված ցուցանիշները փոփոխվեն աղյուսակում ներկայացված տոկոսով, ապա ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը կնվազի/կավելանա՝

	2025		2024	
	Փոփոխություն ցուցանիշներում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն ցուցանիշներում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Պարտազանցման	+1	(94,360)	+1	(93,377)
հավանականություն (PD)	-1	65,014	-1	56,048
Պարտազանցման	+1	(7,982)	+1	(8,036)
դեպքում վնաս (LGD)	-1	7,982	-1	8,036

Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում պատենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պատենցիալ զուտ աճ:

26.1.3. Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելի լինելու և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցներ:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են.

- բիզնես վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք և փոխադրամիջոցներ
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք, փոխադրամիջոցներ և ոսկերչական իրեր
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Ընկերությունը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	2025	2024
Ապահովվածություն չունեցող	10,432,020	8,336,289
Անշարժ գույք	7,189,583	7,587,460
Փոխադրամիջոցներ	95,580	230,889
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	-	497
Այլ գրավ	382,889	6,248
Ընդամենը վարկեր (համախառն)	18,100,072	16,161,383

2025 և 2024 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ապահովվածություն չունեցող վարկերը հիմնականում տրամադրված են երրորդ անձանց երաշխավորությամբ:

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի զուտ հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի:

Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

26.2. Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2025թ. և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների միջև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2025		2024	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսաբեր ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	20.9	15.9	18.9	13.4
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և պարտավորություններ	8.5	9.0	8.4	8.2

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

	2025թ.		2024թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	(15,397)	+5	(10,238)
Եվրո	+5	32	+5	140

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

	2025			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ	132,620	136,504	7,944	277,068
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	976,881	-	976,881
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,364,565	1,242,640	-	17,607,205
Այլ ակտիվներ	19,970	-	-	19,970
Ընդամենը	16,517,155	2,356,025	7,944	18,881,124
Պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	6,982,794	3,569,892	-	10,552,686
Այլ պարտավորություններ	305,374	-	-	305,374
Ընդամենը	7,288,168	3,569,892	-	10,858,060
Զուտ դիրք 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,228,987	(1,213,867)	7,944	8,023,064
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ				
	14,796,576	928,078	1,869	15,726,523
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ				
	6,741,147	1,235,377	-	7,976,524
Զուտ դիրք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,055,429	(307,299)	1,869	7,749,999

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

26.3. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում:

Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության չգեղջված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես Ծանոթագրություն 25-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

Սակայն Ընկերության ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական միջոցների հոսքերը, ինչպես նշված է Ընկերության կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

	2025					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ 1 - 12 ամիս		1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	135,424	2,088,389	8,839,545	1,995,699	13,059,057	10,552,686
Այլ պարտավորություններ	35,920	116,920	-	10,000	162,840	162,840
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,414	70,662	69,160	-	150,236	142,534
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	181,758	2,275,971	8,908,705	2,005,699	13,372,133	10,858,060

	2024					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ 1 - 12 ամիս		1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	140,859	3,351,946	4,158,735	1,593,022	9,244,562	7,716,993
Այլ պարտավորություններ	15,681	122,644	-	-	138,325	138,325
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,584	63,737	63,967	-	136,288	121,206
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	165,124	3,538,327	4,222,702	1,593,022	9,519,175	7,976,524

26.4. Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝

բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Ընկերության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է Ընկերության Վերստուգողի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Վերստուգողի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Ընկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

27. Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական հոսքերի համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

	Վարկեր և փոխառություն ներ	Վարձակալու- թյան գծով պարտա- վորություններ	Ընդամենը
.	8,389,974	139,519	8,529,493
Վճարումներ	(12,991,878)	(94,491)	(13,086,369)
Ստացված գումար	12,361,125	-	12,361,125
Փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը	(37,102)	-	(37,102)
Հաշվեգրված տոկոսներ	(5,126)	-	(5,126)
Այլ	-	76,178	76,178
Հաշվեկշռային արժեք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,716,993	121,206	7,838,199
Վճարումներ	(10,068,394)	(104,168)	(10,172,562)
Ստացված գումար	12,903,464	-	12,903,464
Փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը	(82,733)	-	(82,733)

	Վարկեր և փոխառություն ներ	Վարձակալու- թյան գծով պարտա- վորություններ	Ընդամենը
Հաշվեգրված տոկոսներ	83,356	-	83,356
Այլ	-	125,496	125,496
Հաշվեկշռային արժեք 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,552,686	142,534	10,695,220

*Ընկերությունը դասակարգում է վճարված տոկոսները (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունների) որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից:

28. Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազեյյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 10%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթ, գլխավոր պահուստը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2025 և 2024թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

	Աուդիտի չենթարկված	
	2025թ.	2024թ.
Հիմնական կապիտալ	8,361,054	8,052,144
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	8,361,054	8,052,144
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	17,807,224	13,172,394
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	47.0%	61.1%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից կանխիկ ձևով արտարժույթի առքուվաճառք իրականացնող վարկային կազմակերպությունների համար սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

29. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել այնպիսի դեպքեր, որոնք կարող էին հանգեցնել ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում լրացուցիչ բացահայտման կամ ճշգրտման: